

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล*

THE ADMINISTRATION STRATEGIES FOR PRIMARY SCHOOLS IN THE NORTH EASTERN TOWARD WORLD-CLASS STANDARD

ธัญวลัย ไพศาลอนันต์

Tanwalai Pisananan

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand

E-mail: Phisalxnantt@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น พัฒนากลยุทธ์ และ ประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 385 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเดียวกับระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการบริหารอยู่ใน ระดับมากที่สุด คือ การมุ่งเน้นบุคลากร รองลงมา คือ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และการจัดการกระบวนการ ตามลำดับ 2) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 9 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การนำองค์การ 2) กลยุทธ์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) กลยุทธ์การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) กลยุทธ์การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) กลยุทธ์การมุ่งเน้น 6) กลยุทธ์การจัดกระบวนการ 7) กลยุทธ์การปฏิบัติงานหลัก 8) กลยุทธ์นวัตกรรม และสารสนเทศ และ 9) กลยุทธ์ด้านคุณภาพผู้เรียน และ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์โรงเรียน ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกกลยุทธ์

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา, กลยุทธ์, โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, มาตรฐานสากล

* Received 10 July 2020; Revised 5 September 2020; Accepted 13 September 2020

Abstract

The objectives of this research are to study needs, strategy development and management strategy assessment of elementary schools in the Northeastern region for meeting international standards. The research was conducted by using a mixed methodology that was divided into three phases: Phase 1: Needs study - The sample consisted of 385 school administrators who were selected by simple random sampling. The research instrument was a 5 - point rating scale questionnaire. The data were analyzed by finding out frequency, percentage, mean and standard deviation. The needs were found out by using. Phase 2: Strategy development - The researcher used the Delphi technique with 17 experts. Phase 3: Strategy assessment - The researcher determined the sample size with the same method as setting the sample and conducted a random sample as same as Phase 1. The research instrument used in Phase 3 was a questionnaire surveying opinions on management strategy assessment of elementary schools in Northeastern region for meeting international standards. The questionnaire surveyed two aspects, including suitability and feasibility in practices, with following tools: Part 1 - General information of respondents (represented in the form of checklist) and Part 2 - The management strategy assessment of elementary schools in Northeastern region for meeting international standards. The questionnaire surveyed two aspects, including suitability and feasibility in practices. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire. The research results indicated that the needs for management of elementary schools in the Northeastern region for meeting international standards were at the highest level in the aspect of workforce focus, followed by measurement, analysis, knowledge management and process management, respectively. 2) The management strategy of elementary schools for meeting international standards consisted of 9 strategies, including 1) leadership strategy 2) strategic planning strategy 3) learner and stakeholder focus strategy 4) measurement, analysis and knowledge management strategies 5) focus strategy 6) process management strategy 7) key operations strategy 8) innovation and information strategy and 9) learner quality strategy. 3) The results of strategy assessment of elementary schools in the Northeastern region for

meeting international standards had suitability and feasibility at a high level in all strategies.

Keywords: The Administration, Strategies, Primary Schools in The North Eastern, World - Class Standard

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้เป็นทางเลือกกับผู้เรียนได้หลายรูปแบบ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ การในการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันและทัดเทียมกับนานาประเทศ (สำนักงานสภาการศึกษา, 2552) ปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังต้องปรับและพัฒนาอีกหลายด้านซึ่งในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทย เข้าร่วมของกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน การวิเคราะห์ศักยภาพของเด็กไทยและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ปัญหาที่ยังต้องให้ความสำคัญ ต่อการปรับปรุงเพื่อพัฒนา เช่น ด้านคุณภาพผู้เรียนที่ยังไม่มีมาตรฐานในระดับทัดเทียมกับนานาประเทศ ซึ่งปัจจุบันสังคมเริ่มหันมามองว่า ปัญหา ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ถึงมาตรฐานที่ควรจะเป็น ทุกภาคส่วนควรตระหนัก และหาวิธีแก้ปัญหา จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ส.พ.ฐ.) ได้มีการขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มที่ โดยมีนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนในโครงการมาตรฐานสากลเร่งเดินหน้าเพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้จริง เพราะต้องร่วมเข้าเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนและเตรียมยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานสากลเพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน แต่การขับเคลื่อนการศึกษาในขณะนี้ มีเป้าหมายและทิศทางไม่ชัดเจน ความเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางไม่ตรงกับความเป็นมาตรฐานของสากล จึงทำให้การจัดการศึกษาในประเทศไทยไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางในการจัดการศึกษามากเท่าไร (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) ดังมีนัก การศึกษาได้กล่าวถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงดังนี้ คอทเตอร์ (Kotter, J. P., 1996) ชี้ให้เห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงคือ การทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบแผน และการกำหนดกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างชัดเจนในทิศทางที่ต้องการและระดับที่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เฉพาะองค์การขนาดใหญ่เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ องค์การที่เกิดขึ้นใหม่ก็ต้องการการเปลี่ยนแปลงเช่นกันโดยการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างกระบวนการดำเนินงานหรือบุคลากร เพื่อให้องค์การเจริญเติบโตและพบสิ่งท้าทายใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงองค์การต้องได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนามาตรฐาน

การศึกษาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ การบริหารการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนนั้นสิ่งสำคัญมากคือ ต้องมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เป้าหมายสำคัญ คือ การที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพ มีมาตรฐาน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณภาพ และมาตรฐานสูงขึ้น เท่าเทียมหรือใกล้เคียงนานาชาติอารยประเทศ ซึ่งโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นการจัดคุณภาพเชิงบูรณาการและให้ความสำคัญต่อความยั่งยืนอันได้รับการยอมรับมากที่สุดในปัจจุบัน (Kilmer, V., 1999) โดยมีความมุ่งหวังว่านักเรียนจะมีศักยภาพเป็นพลโลก มีการดำเนินการตั้งแต่ปี 2553 - 2555 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) เป็นเลิศวิชาการ สื่อสาร 2 ภาษาล้ำหน้าทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกระดับ การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากลเช่น ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended Essay) กิจกรรมโครงงานเพื่อสาธารณประโยชน์ (CAS: Creativity, Actions, Service) และโลกศึกษา (Global Education) และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ซึ่งในจำนวน 500 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยม 381 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา 119 โรงเรียน ทั้งนี้ดำเนินการพัฒนาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากล จะมุ่งพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล โดยนำจุดเด่นจากหลักสูตรต่าง ๆ มาปรับหลักสูตรให้เทียบเคียง 2) พัฒนาสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษภายในปี 2555 3) พัฒนาครูผู้สอนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 และครูผู้สอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน 4) พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับการพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) พัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนการพัฒนายกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนมีมาตรฐานสากล โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายชินภัทร ภูมิรัตน ได้มอบนโยบายแก่โรงเรียนในโครงการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั่วกันทั้งประเทศผ่าน การประชุมทางไกล แนวทางดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ทิศทางและแนวทางดำเนินงานเบื้องต้นให้ทราบกันเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและได้ให้ วิเคราะห์จากข้อมูลโดยรวมกล่าวถึง การจัดการศึกษาโดยเฉลี่ยของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีคุณภาพต่ำ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั่วประเทศในบางวิชาบางระดับตกต่ำลงจาก 4 - 5 ปี จึงต้องเร่งหาแนวทางในการพัฒนา สู่ความเป็นเลิศตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้ ยังไม่มีการศึกษาถึงกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล จากความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยให้สู่

ความเป็นมาตรฐานสากล ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาระบบการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล (World - Class Standard School) ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล

การศึกษาต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากลเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยระยะนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2561 - 2562 จาก 61 เขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) คำนวณกลุ่มตัวอย่างให้กระจายไปทุกเขตพื้นที่ การศึกษาตามสัดส่วนของประชากร แล้วดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยหน่วยใดที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้ว จะไม่มีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างอีก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบการตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวัง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล มี 7 ด้าน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการเพื่อประสานงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีถึงโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการ และแบบสอบถามไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และแบบซองเปล่าพร้อมดวงตราไปรษณีย์ที่จำหน่ายซองถึงผู้วิจัยเพื่อส่งแบบสอบถามกลับคืนถึงผู้วิจัย

3.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 385 ฉบับ และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย 3 ระยะ คือ

1. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 1

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Selection) 17 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.1.1 เป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบหรือมีประสบการณ์โดยตรงกับตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง หรือนักการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับนโยบาย จำนวน 5 คน

1.1.2 เป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบหรือมีประสบการณ์โดยตรงกับตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน

1.1.3 เป็นนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา
มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกและปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเอกสารประกอบการพิจารณาแสดงความคิดเห็นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและเครื่องบันทึกเสียง

1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้และประโยชน์ของการวิจัยในรอบที่ 1

1.4 สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำเพื่อการวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 17 คน มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ศึกษาอย่างละเอียด จัดระบบ และหมวดหมู่ ตามประเด็นที่ทำการวิจัย

2. เดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 2

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน เช่นเดียวกับกับรอบที่ 1

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้เทคนิค เดลฟาย รอบที่ 2 มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และ ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเห็นด้วยไม่เห็นด้วย และคำถามปลายเปิดในตอนท้ายเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้และประโยชน์ของการวิจัยในรอบที่ 2

2.4 สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยวิเคราะห์หามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์

3. เดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 3

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน เช่นเดียวกับกับ รอบที่ 2

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้เทคนิค เดลฟาย รอบที่ 2 มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเห็นด้วยไม่เห็นด้วย และคำถามปลายเปิดในตอนท้ายเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้และประโยชน์ของการวิจัยในรอบที่3

3.4 สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยวิเคราะห์หามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล

การประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างและประชากร ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเดียวกันกับที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกันกับระยะที่ 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล ฉบับที่ได้รับการยืนยัน นำมาจัดทำเป็นประเด็นในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง

3.2 ประเด็นข้อคำถามของแบบสอบถามได้สร้างขึ้นจากข้อความของกลยุทธ์ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากลฉบับที่ได้รับการพัฒนาแล้วตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ในระยะที่ 2 นั้น เป็นข้อคำถามที่ผ่านกระบวนการเดลฟายจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำแบบสอบถามเสนอเพื่อขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อจัดทำฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจง ความถี่ และหาร้อยละ ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเข้าสู่มาตรฐานสากล เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (PNI_{modified} = 0.15) ลำดับที่ 2 คือ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (PNI_{modified} = 0.14) ลำดับที่ 3 คือด้านการจัดการ กระบวนการ (PNI_{modified} = 0.13) ลำดับที่ 4 คือด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (PNI_{modified} = 0.12) ลำดับที่ 5 คือ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (PNI_{modified} = 0.12) ด้านผลลัพธ์ (PNI_{modified} = 0.12) และลำดับที่ 7 คือด้านการนำองค์การ (PNI_{modified} = 0.11)

2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สู่มาตรฐานสากลประกอบด้วย 9 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การนำองค์การ (Leadership) 2) กลยุทธ์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) 3) กลยุทธ์การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder) 4) กลยุทธ์การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) 5) กลยุทธ์การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) 6) กลยุทธ์การจัดกระบวนการ (Process Management) 7) กลยุทธ์การปฏิบัติงานหลัก (Main performance) ควรดำเนินการดังนี้ 8) กลยุทธ์นวัตกรรม และสารสนเทศ (Innovation and Information) 9) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลด้านคุณภาพผู้เรียน (Learner Quality)

3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล โดยรวม มีความเหมาะสมของกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.59) และ ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของงานวิจัยการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลในครั้งนี้ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล ลำดับที่ 1 ได้แก่ การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ ทศพล เกียรติเจริญผล และคณะ ศึกษาเรื่อง

ผลกระทบของยุทธศาสตร์การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) (ทศพล เกียรติเจริญผล และคณะ, 2553)

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล ประกอบด้วยกลยุทธ์ 9 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์การนำองค์กร (Leadership) กลยุทธ์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) กลยุทธ์การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder) กลยุทธ์การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) กลยุทธ์ที่การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) กลยุทธ์การจัดกระบวนการ (Process Management) กลยุทธ์ผลการปฏิบัติงานหลัก (Main Performance) กลยุทธ์นวัตกรรม และสารสนเทศ (Innovation and Information) และกลยุทธ์คุณภาพผู้เรียน (Learner Quality) โดยมีประเด็นในการอธิบายตาม กลยุทธ์ ดังนี้

2.1 กลยุทธ์การนำองค์กร (Leadership) ดำเนินการโดย ส่งเสริมให้มีการสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อการนำไปปฏิบัติ และสร้างความเข้าใจผลการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนการสร้างบรรยากาศเชิงบวกในการปฏิบัติงานในองค์กรและมีการกำกับดูแลติดตามเสริมแรงตามโอกาส ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของบุคลากร โดยมีฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันในการสืบค้นประกอบการตัดสินใจเพื่อความยั่งยืนขององค์กร การสื่อสารถึงวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและแนวทางการนำไปปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อค่านิยมขององค์กร สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ คิลเมอร์ (Kilmer) ศึกษาเรื่อง การจัดการคุณภาพโดยรวมมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงโรงเรียน โดยใช้หลักการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางในการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการนำองค์กรของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมหลักการจัดการคุณภาพโดยรวม ซึ่งคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งคุณภาพประกอบด้วยคุณลักษณะและพฤติกรรม 8 ประการ คือ วิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีความมุ่งมั่นในการทำงาน สนับสนุนและช่วยเหลือลูกน้อง มีความสามารถในการใช้ข้อมูลสถิติในการตัดสินใจมีความสามารถในการสื่อสาร ใช้แรงจูงใจในการบริหารรวมทั้งเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสม เป็นภาระงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเป็นงานของทีมผู้บริหารส่วนมาก (Kilmer, V., 1999)

2.2 กลยุทธ์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ดำเนินการโดย สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ระดมสรรพกำลังจากทุกส่วนในโรงเรียนเพื่อกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินการของโรงเรียนดำเนินการกระจายอำนาจเพื่อความคล่องตัวและลดขั้นตอนการบริหารงาน ระดมสรรพกำลังเป็นหนึ่งเดียวเพื่อวางโครงสร้างการบริหารกิจการในโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ร่วมกันและประยุกต์ความรู้ที่ได้ ไปใช้

แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานเพื่อสามารถระบุจุดบอดที่อาจจะเกิดขึ้นในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การกำหนดความสามารถพิเศษ รวมถึงความท้าทาย และความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ ตามกรอบเวลาของการวางแผน ส่งเสริมการวางแผนถึงความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว และยังรวมถึงความสามารถพิเศษที่จำเป็นขององค์กร ความสามารถขององค์กร สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ อรุณ รักธรรม ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารของสมาคมผู้บริหาร การศึกษาสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrator เรียกว่า AASA) การวางแผน (planning) หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า และกำหนดเป้าประสงค์ ที่แน่นอนหลักสำคัญของการวางแผนมี 3 ประการ ได้แก่การวางแผนงานต้องสอดคล้องกับนโยบาย การวางแผนต้องอาศัยหลักวิชาหรือความรู้ทางวิทยาการการวางแผนต้องอาศัยข้อมูล เพื่อช่วยให้ กำหนดวิธีการได้ถูกต้องและมีเหตุผล (อรุณ รักธรรม, 2551)

2.3 กลยุทธ์การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder) ดำเนินการโดย ส่งเสริมการประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน สนับสนุนให้มีการนำข้อเสนอแนะความต้องการในการจัดการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษาแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างคุ้มค่า และเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวบี้ (Newby) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารคุณภาพโดยรวมในโรงเรียน ประถมศึกษา โดยเปรียบเทียบในโรงเรียนที่มีการนำระบบบริหารคุณภาพโดยรวมมาปรับใช้จำนวน 4 โรงเรียน กับโรงเรียนที่ไม่มีการนำระบบบริหารคุณภาพโดยรวมมาใช้จำนวน 4 โรงเรียน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียน (Newby, E. F., 1998)

2.4 กลยุทธ์การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) ดำเนินการโดย ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์โอกาส และภาวะคุกคามเพื่อปรับแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินการ การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเลือกรวบรวมวิเคราะห์จัดการและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ สินทรัพย์ทางความรู้ และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการทบทวนผลการดำเนินการและใช้ผลการทบทวนในการปรับปรุงผลการดำเนินการ เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน และเพิ่มความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนานาชาติ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ พรพนี เหมะสกล และคณะ (2551) ได้ทำการศึกษาการประเมินผลการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศแบบก้าวกระโดดด้วยการเทียบเคียงตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติทางการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พบว่า อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูง กว่าข้ออื่น ๆ คือ ความรู้ จัดเก็บองค์ความรู้ ประมวลและกลั่นกรองความรู้การเข้าถึงความรู้

การแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าครูตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) สร้างวิถีแห่งการเรียนรู้ สร้างแรงกระตุ้นใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่น รักและเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้สามารถวิเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตสาธารณะและสำนึกในการบริการสังคม ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา (พรณี เหมะสถล และคณะ, 2551)

2.5 กลยุทธ์การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus)

ดำเนินการโดยการส่งเสริม ให้มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามหลักประชาธิปไตยภายใต้กรอบอำนาจและหน้าที่ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรร่วมสร้างวิสัยทัศน์ในการปรับปรุงโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูนำความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้ครูมีส่วนร่วมในการอภิปรายและตัดสินใจในการกิจของโรงเรียนรวมทั้งมีวิธีการสร้างความผูกพัน ให้คำตอบแทน และตลอดจนการเสริมแรงเชิงบวกต่อบุคลากรสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ ทศพล เกียรติเจริญผล และคณะ ได้ศึกษาผลกระทบ ของยุทธศาสตร์การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ที่มีต่อกระบวนการพัฒนานวัตกรรม พบว่า การบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ เป็นปรัชญาการจัดการศึกษาที่มีส่วนประกอบที่สำคัญที่พบคือการมุ่งเน้นบุคลากรและมีมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Involvement of Employees) (ทศพล เกียรติเจริญผล และคณะ, 2553)

2.6 กลยุทธ์การจัดกระบวนการ (Process Management)

ดำเนินการโดยมีการส่งเสริมการแสดงวิสัยทัศน์เรื่องการกระจายอำนาจในการบริหารงานแก่ครูและบุคลากรอย่างชัดเจนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ใช้ระบบสื่อสารแบบเปิดที่มีความสะดวกและรวดเร็วเพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมด้านระบบงานโดยรวมด้วยการจัดโครงสร้างองค์การอย่างเหมาะสม ตลอดจนการวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ส่งเสริมการวิเคราะห์ระบบงานและกระบวนการสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิสัยพรณ์ ศรีวัฒน์ ได้ศึกษาเรื่องการประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World - Class Standard School) พบว่า การปฏิบัติตามนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยในรายหมวดการจัดการกระบวนการ พบว่า รายข้อที่ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากและมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ เรื่องการออกแบบ และสร้างนวัตกรรมในกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ความรู้ เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาในกาลข้างหน้าที่ต้องปรับโครงสร้างการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีคุณภาพโดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิด สร้างสรรค์เป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อน ในเรื่องจัดระบบเตรียมความพร้อม

เพื่อรับมือต่อภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉินโดยคำนึงถึงการป้องกัน การจัดการการแก้ไขและการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่องภายใต้มาตรการที่เหมาะสมและรัดกุม พบว่า ครูมีส่วนร่วมระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าภาระงานดังกล่าวผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลัก (วิไลยพรรณ เสรีวัฒน์, 2555)

2.7 กลยุทธ์ผลการปฏิบัติงานหลัก (Main Performance) ดำเนินการโดยส่งเสริมให้ใช้ผลการดำเนินงานคุณภาพนักเรียนคุณภาพบุคลากร และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน สนับสนุนให้เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพนักเรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีระ งอกศิลป์ ได้นำเสนอกระบวนการพัฒนาตนเองไปสู่ผลการปฏิบัติงานประกอบด้วย การสำรวจตัวเอง วิเคราะห์หาสาเหตุแห่งความสำเร็จหรือความล้มเหลว ที่ประสบมาวิเคราะห์หาสาเหตุความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ประสบมาวิเคราะห์ ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมในการทำงาน วางแผนฝึกอบรมตนเอง กำหนดเป้าหมาย กำหนดวิธีการ ฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ เพื่อมุ่งไปสู่ผลการปฏิบัติงานหลักขององค์กรที่มีความเป็นเลิศก้าวสู่มาตรฐานสากล (จีระ งอกศิลป์, 2550)

2.8 กลยุทธ์นวัตกรรม และสารสนเทศ (Innovation and Information) คือ ส่งเสริมให้มีการนำระบบการสื่อสาร และสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ สนับสนุนการจัดสรรการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า และพอเพียงต่อความต้องการในการบริหารจัดการ สนับสนุนให้มีการสื่อสารเพื่อการติดต่อกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของทางโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพหลายช่องทาง สนับสนุนการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเป็นแกนนำในการพัฒนานวัตกรรมสู่ความเป็นมาตรฐานสากลในเรื่อง โครงการห้องเรียนสองภาษา (English Program) ห้องเรียนเน้นภาษาจีน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิรักษ์ คงทา ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมโนทัยพายัพ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยที่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ โรงเรียนต้องมีนวัตกรรม และสารสนเทศมีห้องเรียนรู้ มีสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้อต่อการให้บริการ (อภิรักษ์ คงทา, 2556)

2.9 กลยุทธ์คุณภาพผู้เรียน (Learner Quality) คือ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลายให้มีทักษะการปฏิบัติหรือลงมือทำซึ่งนำไปสู่การประกอบอาชีพจากความรู้ที่ได้ศึกษามารวมทั้งการปฏิบัติเพื่อสร้างประโยชน์ให้สังคม ส่งเสริมผู้เรียนมีทักษะในการรู้จักแสวงหาความรู้และรวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ส่งเสริมการจัดนิทรรศการ ส่งเสริมทักษะวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขทั้งการดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขทั้งการดำเนินชีวิตในการเรียนรอบครัว สังคม และการทำงาน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานสากล ส่งเสริมการจัด

นิทรรศการส่งเสริมทักษะวิชาการและงานอาชีวศึกษาสัมพันธ์เพื่อเป็นการส่งเสริมการรับรู้เพื่อเข้าสู่ความเป็นสากล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Asia Society ได้ศึกษาการเตรียมการของโรงเรียนเพื่อเข้าสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โรงเรียนควรมีพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย บูรณาการภาษาต่างประเทศมาใช้ในการสื่อสารในชั้นเรียน ควรจัดอบรมครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแนวทางการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการได้ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของโรงเรียน (Asia Society, 2001)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการมุ่งเน้นบุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การจัดการกระบวนการ ส่วนกลยุทธ์การบริหาร ประกอบด้วย 9 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การนำองค์การ 2) กลยุทธ์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) กลยุทธ์การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) กลยุทธ์การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) กลยุทธ์การมุ่งเน้น 6) กลยุทธ์การจัดการกระบวนการ 7) กลยุทธ์การปฏิบัติงานหลัก 8) กลยุทธ์นวัตกรรม และสารสนเทศ และ 9) กลยุทธ์ด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกกลยุทธ์นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนำกลยุทธ์โรงเรียนทุกด้านสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลยุทธ์การมุ่งเน้นบุคลากร ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามหลักประชาธิปไตยภายใต้กรอบอำนาจและหน้าที่ สำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันและมีวิธีการในการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของบุคลากร และกลยุทธ์ทั้ง 9 ประการ นี้เป็นผลที่เกิดจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล ที่เมื่อประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานฐานโครงการ พบว่า มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบาย การประเมินกลยุทธ์ การศึกษาวิจัยและพัฒนากลยุทธ์ การศึกษาผลการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการปฏิบัติจริงโดยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- จิระ งอกศิลป์. (2550). คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุดที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ทศพล เกียรติเจริญผล และคณะ. (2553). กลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลผลิตเชิงวิศวกรรม (Strategy for Productivity Improvement). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แดเนียลอินเตอร์คอร์ ปอเรชั่นจำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พรณี เหมาะสกล และคณะ. (2551). การประเมินผลการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ แบบ ก้าวกระโดดด้วยการเทียบเคียงตามแนวรางวัลคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์. (2555). การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล. ใน ดุษฎี นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการบริหารและการจัด การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูป การศึกษา.
- สำนักงานสภาการศึกษา. (2552). 15 รูปแบบการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ต้นแบบรุ่น 1 ปี 2544. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี.
- อภิรักษ์ คงทา. (2556). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อรุณ รักธรรม. (2551). “ทฤษฎีองค์การ” ประมวลชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร การศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Asia Society. (2001). Going Global: Preparing Our Students for an Interconnected World (2008). Retrieved July 9 , 2012, from <https://asiasociety.org/files/Going%20Global%20Educator%20Guide.pdf>
- Kilmer, V. (1999). The essence of total quality management. New York: Prentice-hall.
- Kotter, J. P. (1996). Beyond total quality management: Toward to emerging paradigm. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), .607-610.
- Newby, E. F. (1998). Beyond total quality management: Toward to emerging paradigm. New York: McGraw-Hill.